

4 MART 2023 TARİHİNDE KAÇKAR DAĞLARI, YAYLALAR KÖYÜ, OLGUNLAR MAHALLESİ, YÜNCÜLER AŞITI MEVKİİNDE VUKU BULAN ÇIĞA İLİŞKİN BAZI DÜŞÜNCELER

YAZAN : ÖMER BURHAN TÜZEL

KAZANIN ÖZETİ

Faliyete on dağcı katılmıştır. Bunlar sırasıyla Mustafa Tekin, Necmi Can Öztoprak, Serdar Kılıç, Nurhak Tekin, Yıldırım Beyazıt Öztürk, Akif Yağız Saraçlar, Kaan Kösemen, Haluk Özek, Batuhan Gündoğdu ve Miraç Gülrenk'tir.

Ekibin bu faaliyet için Yüncü Vadisi'ni seçmesini, Yıldırım Beyazıt Öztürk, benimle yazışmasında, 'bu rota, benim yaklaşık 15 senedir her Kaçkar dağlarına gittiğimde kullandığım en güzel rotalardan biriydi. Çığ da bizim en çok dikkat ettiğimiz konulardan biridir. Çok daha dik vadilere ve yamaçlara girdiğimiz zamanlar oldu. Fakat bu vadiyi güvenli olduğunu düşündüğümüz için seçtik' şeklinde ifade etmiştir.

Ekip, 3 Mart günü, Yaylalar köyünün güneyindeki ormanlık arazide çığ eğitimi gerçekleştirmiş, bu bağlamda çığ alıcı/verici cihazlarının kullanımının tatbikatını yapmıştır. Ekip burada, aynı zamanda, Yüncü Vadisi ile aynı yöne bakan bir yamaçta çığ profili testi de yapmıştır.

4 Mart sabahı ekip Yaylalar köyünden saat 08.30'da yola çıkarak Olgunlar Mahallesi'ne ulaşmış, burada çığ alıcı/verici cihazlarının sinyal kontrolünü yaptıktan ve hava yastıklı (ABS Airbag) sırt çantalarını aktif hale getirdikten sonra, saat 10.00 sularında tırmanışa geçmiştir. Hava parçalı bulutlu, sıcaklık eksi 1-2 santigrat derecedir. Saat 10.37'de Olgunlar Mahallesi'nin üstündeki Bayraklı Tepe'ye ulaşan ekip, buradan Yüncüler Vadisi'ne girmiş ve vadi tabanından ilerleyerek, saat 11.00 sularında 2350 metreye varmış, burada mola vermiştir. Ekip, yer yer, kendilerinden bir gün önce, aynı rotadan yol alan Polonya'lı ekibin kayak izlerini takip etmiştir. Esasen de rota, doğal olarak vadi tabanını takip ettiğinden, Polonyalı ekibin izlerinden gitmekten başkaca bir alternatifin olmadığı anlaşılmaktadır. Ancak, bir gece önce yağın 10 cm kadar karın bazı mevkilerde Polonyalıların izlerini kapattığı görülmüştür. Mola yerinden sonra, Yıldırım Beyazıt Öztürk, Miraç Gülrenk ve Nurhak Tekin ile beraber önden tırmanışa geçmiş, geri kalan ekip ile aralarında 250 metre kadar mesafe oluşmuştur. Öncü ekip, saat 12.15 civarında, takriben 2580 metreye vardığında arkadan bir ses duymuştur. Dönüp baktıklarında, kısa bir süre önce yol aldıkları hattın üzerine çığın düştüğünü, arkadan gelen ekibin gözden kaybolduğunu görmüşlerdir. Yıldırım Beyazıt Öztürk, o anı 'kafamı yukarıya doğru çevirdiğimde, dağın boşaldığını, sırt hattının siyah taşlarını gördüm....sırt balkonları kopmuş ve üzerlerine doğru gelmişti' diye anlatmaktadır raporunda. Çığın, sabah güneşini alan, doğuya bakan, yaklaşık 28 derece eğimli bir yamaçtan koştugu keza yer alıyor raporda. (Bununla birlikte, düşen çığ ıslak ilkbahar çığı değildir).

Çığa maruz kalarak kurtulan 5 kayakçının ifadelerine göre, çığın, yamacın üst taraflarından koptuğu ve akan kar kütesini kendilerine ulaşmadan 30 metre önceye kadar görmedikleri, dolayısıyla tepki vakitlerinin bulunmadığı anlaşılıyor (genelde bir tabaka çığının saniyede 18-22 metre hızla kaydığını dikkate aldığımızda, kayakçıların 30 metre önce çığın geldiğini görmeleri ile, ilk kar kütesinin kendilerine ulaşması arasında, kabaca 1.5 saniye kadar zaman geçtiğini tahmin edebiliriz).

Yıldırım Beyazıt Öztürk, benimle yazışmasında, 'bu çığda bir tetikleme yok (kayakçıların çığı tetiklemesi). Ben bir çok çığ yaşadım. Hepsinde yarılma ve çatlama olurdu kar yüzeyinde. Bunda böyle bir şey yok' demiştir.

KAZA SONRASI KURTARMA ÇALIŞMALARI

Yıldırım Beyazıt Öztürk'ün raporundan, çığa maruz kalan 7 kayakçıdan ikisinin (Kaan Ökemen ve Haluk Özek) çığ hattının dışında kalabildiği, bir diğerinin (Serdar Kılıç) çığ durduktan sonra yüzeyde kaldığı için kendisini kurtarabildiği, diğer dördünün (Yağız Saraçlar, Batuhan Gündoğdu, Mustafa Tekin ve Necmi Can Öztoprak) ise karın altında kaldıkları anlaşılıyor. Çığ alıcı/vericisini arama konumuna getiren Yıldırım Beyazıt Öztürk ve yara almadan kurtulan diğer ekip üyelerinin önce, yüzeye yakın olan Yağız Saraçlar'ı bularak çıkardıkları, arkasından yaklaşık 2 metre derinde kalan Batuhan Gündoğdu'yu kurtardıkları, ancak yaklaşık 6 metre derinlikte bulunan Mustafa Tekin'e 35 dakika sonra ve Necmi Can Öztoprak'a ise bundan da geç ulaştıklarında, adigeçenlerin hayatlarını kaybetmiş olduklarını tespit ettikleri, raporda yer alıyor. Çığa maruz kalanlardan hiç birisinin ABS balonlarını patlatma fırsatı bulamadıkları, keza raporda yer alan önemli unsurlar arasında.

KAZA RAPORU EKİNDE YER ALAN ÇIĞ PROFİLİ GRAFİĞİ

Yıldırım Beyazıt Öztürk'ün kaza raporunun ekinde ilginç bir çığ profili çizimi yer almaktadır. Çığ düştükten üç gün sonra, bölgede helikopter kayağı turları düzenleyen Avrupalı bir kayak turizmi şirketine ait dağ ve kayak rehberleri bölgeye gelerek incelemelerde bulunmuşlardır. Çığın düştüğü bölgeyi tehlikeli bulan rehberler, çığın kırılma noktasına kadar çıkmamışlar, bunun yerine, çığın düştüğü yamaçla aynı konuma sahip temsili bir yamaçta çığ profili açıp bir profil grafiği hazırlamışlardır. Çığ profili grafiğini okumasını bilenler bakımından, bu grafik incelendiğinde, kar örtüsünün, kış başında, yerin (toprağın) yüzeyine yakın alt katmanında görece zayıf bir buz tabakasının oluştuğu, bunun üzerine, kış ayları boyunca değişik zamanlarda, katmanlar halinde yaklaşık bir metre karın yağdığı görülmektedir. Çığın bu zayıf alt tabakanın kırılması sonucu kaydığı anlaşılmaktadır. Grafiğe ekli 'Yorumlar' (Comments) kutucuğunda, 'ani, hafif veya mütevazî ilave bir yükün, taşıyıcı buz katmanını yer yer kırabileceği' yorumu yer almaktadır. Bundan da anlaşılacağı üzere, düşen çığın bir tabaka çığı olduğu hususunda şüphe bulunmamaktadır. Nitekim çığ profilini açan Avrupalı dağ ve kayak rehberi ile yaptığım yazışmada, rehber bu hususu teyid etmiştir.

Anılan Avrupalı şirket, çığ profili testini yapmayı müteakip, bunun sonucunu, yazılı bir değerlendirme olarak (Türkçe çevirisi dahil) yerel Jandarma karakoluna iletmıştır. Bu yazılı değerlendirmenin metni aşağıdadır:

'KAÇKAR DAĞLARI'NDA KALICI ZAYIF KATMAN

Kayak turları için bilgiler.

Bu kış kar örtüsünün dengesizliği nedeniyle gözlemlerimizi yürüyüşçülerle paylaşmak istiyoruz.

Kaçkar Dağları'nda 2005 yılından bu yana (bölgede heli-kayak operasyonumuzun başlangıcı) bu kadar istikrarsız bir kar örtüsüyle karşılaşmamıştık.

Sezonun başında, adından da anlaşılacağı üzere tüm kış boyunca kalacak olan kararsız bir Kalıcı Zayıf Tabaka [PWL] bulduk.

Kışın başındaki sıcak günler ve soğuk geceler dönemi bu yaklaşık 3-4 cm'lik kabuğu oluşturdu. Bu PWL'nin üstünde ve en altında geniş fasetler mevcuttur.

Kış boyunca yağın kar yağışı (bugüne kadar toplam 10 defa) bu zayıf tabakanın üzerine çok fazla kar ve ağırlık getirmiştir.

Şu anda bu zayıf tabaka kar yığınının derinliklerine gömülmüş durumdadır. Sıradağların neredeyse tüm yamaçlarında bulunur.

Ayrıca, art arda 18 gün süren çok soğuk bir dönem geçirdik (9-27 Ocak arası). Bu da PWL'nin yaklaşık 40 cm üzerinde yeniden kristalleşmiş bir kar tabakası (yaklaşık 4-6 cm) oluşmasına neden olmuştur. Bu tabaka çoğu bölgede azaldı, ancak izole edilmiş gölgeli yerlerde hala sorunlara neden olabilir.

Bu iyi hava döneminden sonra, birkaç döngü yaygın doğal çığ olayı yaşadık:- Sezon boyunca yakındaki dik yamaçlarda (>35°) uzaktan tetiklenen çığlar ile hafif yamaçlarda çok sayıda (orta ila şiddetli) zeminde hareketliliğe neden oldu.

Bu zayıf tabaka (PWL) aynı zamanda yamaçların tabanında veya yakınında aşırı yüklenmeye de tepki verir. Bu durum yamaç yukarı yayılmaya ve ardından yamaçların tepelerinde çığların tetiklenmesine neden olabilir.

Bu sezon 30 derecenin üzerindeki büyük yamaçlarda kaymadık, rota seçimine özellikle dikkat ettik.

Her yerde "sıcak noktalar" olarak adlandırdığımız gizli noktalar olduğunu düşünüyoruz. Ne yazık ki bunların nerede olduğunu bilmenin bir yolu yok.

Bu PWL muhtemelen kış sonuna kadar "aktif" kalacaktır. Yayılma potansiyeli önemlidir ve büyük çığlara [boyut 3 +] neden olabilir.

Bu nedenle, rotanızı bu istisnai koşullara göre seçmenizi öneririz. Geniş ve 30 derecenin üzerindeki açık yamaçlardan uzak durun.

Herhangi bir sorunuz olursa bizimle iletişime geçmekten çekinmeyin'.

NOT: 3 Şubat 2023 tarihinde Facebook sayfamda 'Dikkat Çığ' başlıklı yazımda, bu kış başında, dağlarda yaşanan olağanüstü ve olağandışı hava koşullarının taban katmanda yol açmış olabileceği dengesiz ve zayıf yapıya ve bundan ötürü yüksek çığ riski ihtimaline dikkat çekmiştim.

BU ÇIĞDAN ÇIKARILABİLECEK DERSLER VAR MI?

Yukarıdaki bilgiler topluca incelendiğinde, çığa maruz kalan ekibin donanımlı ve iyi hazırlıklı dağcılardan/kayakçılardan müteşekkil olduğuna kuşku yoktur. Genelde bölgeyi, özelde çığa maruz kaldıkları Yüncüler Vadisi'ni yakinen bilen bir ekip sözkonusudur. 4 Mart günü, tur kayağı etkinlikleri için bu vadiyi seçmiş olmalarının sebebi de, geçmiş tecrübelerinden, burasının güvenli bir vadi olduğuna kanaat getirmiş olmalarıdır.

Aralarında, bu bölgeye 15 senedir giden tecrübeli kayakçılar, Federasyon'un dağ kayağı antrenörleri vardır. Ekipmanları tamdır. Yanlarında çığ alıcı/vericileri, ABS hava yastığı sırt çantaları, sondaları, kürekleri bulunmaktadır. Çığdan bir gün önce, alıcı/vericilerini kullanma tatbikatı yapmışlar, ayrıca temsili bir yamaçta çığ testi gerçekleştirmişlerdir ve burada endişe verici bir duruma rastlamamışlardır. Hava koşulları ertesi gün tırmanış için uygundur. Görüş mesafesini engelleyen ve tırmanıştan vazgeçmelerini gerektirecek koşullar yoktur. Kısacası tüm şartlar, sorunsuz bir faaliyet için ideal gibi görünmektedir.

Yukarıda yaptığım tespitleri, Yıldırım Beyazıt Öztürk'ün raporunda kayıtlı, bu çığı kendilerinin tetiklemedikleri kanaati ile birlikte dikkate aldığımızda, çığın, büyük bir şanssızlık eseri, o anda orada seyretmekte olan kayakçıların üzerine düştüğü ve bunun 'kaderin' ötesinde bir açıklaması olamayacağı sonucuna varmak durumundayız. Bir diğer anlatımla, bu çığ, önsözümde bahsettiğim, dağcıların ve kayakçıların denetiminde bulunmayan, olağanüstü ve olağandışı koşulların oluşturmuş olduğu istisnai çığlar arasında yer alabilir. Ancak burada, Avrupalı dağ ve kayak rehberinin yazılı raporundaki şu ifadeyi de göz önünde bulundurmak durumundayız : 'Bu zayıf tabaka (PWL) aynı zamanda yamaçların tabanında veya yakınında aşırı yüklenmeye de tepki verir. Bu durum yamaç yukarı yayılmaya ve ardından yamaçların tepelerinde çığların tetiklenmesine neden olabilir'. Yani, vadi tabanındaki yüklenmenin, çığın burada tetiklenmesine yol açmayabileceği, kırılma noktasının yamacın yukarılarında yer alabileceği ve çığın bu noktadan harekete geçebileceği belirtilmektedir (Yapılan çeşitli deneyler, kompakt tabaka kar çığlarında, vadi tabanındaki bir yüklenmenin karın görünmeyen alt katmanlarında, saniyede ortalama 80 metre hızla yamaç yukarı aktarılabildiğini ve 600 metreye kadar iletilmek suretiyle burada bir kırılmaya yol açabildiğini göstermiştir).

Şimdi, doğal olarak, bu çığdan çıkarılacak özgün bir ders olabilir mi sorusu akla gelebilir. Doğrudan çıkarılacak bir ders olmayabilir. Ancak, bu çığın bende, çığ kurslarından öğrendiklerim bağlamında tetiklediği düşünceleri burada kayda geçirmenin, bu çığdan çıkarılacak bir ders olarak olmasa bile, diğer taraftan genel anlamda çığlar itibarıyla dikkate alınmasında yararlı olabilecek önlemler içermesi itibarıyla faydalı olacağını düşünüyorum. Bunları maddeler halinde aşağıda sunuyorum. Bu maddelerin hiç birisi doğrudan bu çığ kazasına bir atıf veyahut bu kazada yapılmış olabilecek olası dikkatsizliklere ilişkin bir ima içermemektedir. Bir diğer ifadeyle, buradaki düşüncelerim, bu çığ kazasından esinlenmişse de, ancak bu kazadan tamamen bağımsızdır.

1- Kellerman'ın çığ kurslarında sıkça yapılan bir uyarı ile başlamak istiyorum. Bu da, tanınmış, bilinen, aşına olunan bir bölgenin yarattığı yanıltıcı güven duygusuna kapılmamak. Buna ülkemizde çok sık şahit oluyorum. Örneğin Erciyes Şeytan Boğazı'ndan, hafızalarda kalan tarih içerisinde, kış aylarında çığ düşmemiş olmasından dolayı, yer yer 150'ye yakın dağcının aynı anda tırmandığına tanık olabiliyoruz. Bir vadiden, boğazdan, yamaçtan, hafızalarda kalan tarih içerisinde çığın düşmemiş olması, bunun ilelebet böyle devam edeceğinin ve burasının güvenli olduğunun teminatı değildir. Çığ tehlikesinin meydana gelmesi, bir sene, bir kış (bu kış olduğu gibi), o bölgede olağanüstü kar koşullarının oluşmasına bakar. Avusturya'da, 1999 yılındaki Galtür kayak merkezine düşen ve 38 kişinin hayatına mal olan çığı hatırlayalım. Avusturya kayak

merkezleri, belki de dünyanın, ığlardan en iyi korunan ve bunun için her türlü fiziki önlemin alınmış olduğu yerleşim birimleridir. Buna rağmen, o sene oluşan olağanüstü ve olağandışı kar koşulları neticesinde bu facia önlenememiştir.

2- Yine iğ kurslarında, en çok dikkat çekilen konuların başında, hiç bir zaman, sizden önce açılmış olan bir kayak izine güvenilmemesi uyarısı gelmektedir (Bu husus, dağcılıkta ayak izleri için keza geçerlidir). Sizden önce açılan o izin ne zaman, hangi koşullarda açıldığını bilmeniz mümkün değildir. O izin bir hafta önce, çok farklı hava ve kar koşullarında açılmış olması ihtimali vardır. O günden bu güne kar önemli bozulmaya ve değişime uğramış olabilir. Diğer yandan, iz çok taze de olsa, ancak izi aanlar ufak bir ekip, hatta tek bir kişi dahi olmuş olabilir ve karın dengesi şans eseri bozulmamıştır. Veyahut bir iği tetikleyecek lde bozulmamıştır, fakat katmanların içerisinde yer yer kırılmalar meydana gelmiştir ve bunun dışarıdan görülmesi olanaksızdır. Siz ise, karın durumuna ilişkin kendi bağımsız gözlemlerinizi ve tespitlerinizi yapmaksızın, sadece ize güvenerek buradan ilerlediğinizde iği tetikleyebilirsiniz. Alp dağları çiğ istatistiklerinde, bu hatadan kaynaklı çiğ kazaları st sıralarda yer almaktadır.

3- Tırmanışa başlamadan önce yamacın altında veyahut aynı yöne bakan temsili bir başka yamaçta açılan çiğ profilinin ve yapılan çiğ testinin sonucuna ihtiyatla yaklaşılması gereği, çiğ kurslarında dikkat çekilen bir diğer önemli husustur. Özellikle bu profil ve test, ormanlık alanda yapılmışsa. Zira ormanlık alanların çok kendilerine has mikro klimaları vardır ve buradaki kar dokusu, dağın yamacındakinden çok farklı bir bozulmaya ve değişime uğramış olabilecektir. Kaldı ki, bir yamaçtaki kar koşulları, burada yükseldikçe de ciddi değişim gösterebilecektir. Örneğin, gölge içerisinde kalan bir vadi tabanında açılan profil ve yapılan test, sabahın erken saatlerinden itibaren güneş almaya başlayan bir doğu yamacının, öğlene doğru, st kısımlarındaki karın koşulları bakımından temsili bir sonuç vermeyebilecektir. Aynı şey bir dağın sırt nahiyesi bakımından keza geçerlidir. Bir gün önce kar yağışı altında esen sert bir rüzgar, sırt nahiyesinin rüzgar altı tarafına önemli miktarda kar yığmış olabilecektir. Bunun, o yamacın tabanında yapılacak bir test ile belirlenmesi imkansızdır(rneğin Demirkazık'ta kızıl arşağın girişinde, tabanında yapılacak bir çiğ testi, sırt nahiyesindeki bir tabaka kar iğini gstermeyebilecektir). Bu itibarla, bir tırmanış sırasında sürekli gözlemede bulunmak, teyakkuzda olmak ve hiç bir zaman otomatiğe bağlanıp rehavete kapılmamak, gerektiğinde, yükseldikçe, yer yer Norveç methoduyla çiğ testi yapmak fevkalade önemlidir.

4- Etkinliğe gitmeden önce, bir haftalık yerel meteoroloji raporlarını almak, bunları incelemek keza çok önemlidir. Yerel meteoroloji raporları, Olgunlar'daki tabaka kar iği gibi, kiş başında oluşan zayıf katmanlar ile ilgili bilgiyitabiatıyla sağlamayacaktır. Ancak, aşırı kar yağışının oluşturmuş olabileceği tabaka kar iğleri, sırt nahiyesinde oluşmuş olabilecek rüzgar tabaka iğleri ve havanın ani ısınmasına bağlı olarak gelişebilecek ıslak kar iğleriyle ilgili bir değerlendirme yapabilmek için veri oluşturacaktır.

5- Bölgede, bilinen, Avrupalı dağ ve kayak rehberlerinin bulunduğu yerleşik bir yapı var ise, buradaki rehberler ile etkinlik öncesi temas kurup, kar koşullarına ve çiğ riskine ilişkin bilgi almak yararlı olacaktır. Unutmamak gerekir ki, böylesi ticari yapılar içerisinde çalışan rehberler, muhtemelen neredeyse günlük olarak dağlarda gezmektedirler ve kar yapısı, çiğ koşulları ile ilgili gözlemlere ve gerçek zaman bilgiye sahiptirler.

6- Bir iğ esnasında, hayatta kalma şansınızı arttırmak için alıcı/vericiler, ABS hava yastıkları gibi tüm ekipmanınız tam olsa bile, bunlara güvenerek çiğ tehlikesi bulunan bölgelere girmemek hususunda tedbirli davranmak esas olmalıdır. Her zaman belirttiğim

üzere, çığ ile Rus Ruleti oynanmamalıdır. ORTOVOX, çığ alıcı/verici pazarının neredeyse tamamen ele geçirmeden önce, Amerikalı SKADY firmasının ürettiği çığ alıcı/vericileri bir hayli revaçtaydı. Amerika'daki reklam etiği bazen, neredeyse ters etki yaratabilecek kadar katı ve dürüsttür. SKADY firmasının 80'li yılların ortalarındaki reklamı 'SKADY ile daha çabuk bulunursunuz; ama ölü, ama diri' idi! İrkiltici, fakat doğru. Daha hızlı bulunup çıkarılmanız, sadece hayatta kalabilme şansınızı artırır. Bu, kendi başına, hayatta kalmanızın güvencesi değildir. Benzeri, ABS çığ yastıkları için keza geçerlidir. Çığ sizi 20 metrelik bir kayanın üzerinden aşağıya atıyorsa, ABS yastığınızı patlatabilmiş dahi olsanız, pek fazla yarar sağlamayacağı açıktır. Kaldı ki, özellikle tabaka kar çığlarında, bunları büyük çoğunlukla biz dağcılar ve kayakçıların tetiklediğimiz koşullarda, tepki zamanımız çok kısıtlı olmaktadır. Ayaklarda kayakların, bileklerde batonların bulunduğu şartlarda, bir anda harekete geçen kar, insanı öylesine ters düşürebilmektedir ki, batonlar altta kalmakta, elimizi ABS hava yastığını patlatacak konuma getirememekteyizdir. Ayrıca, hava yastıklarının dahi baş edemediği büyüklükte çığlar vardır. Bunlarda, çığ olarak hareket etmekte olan kar kütesinin yükü ve gerilimi öylesine ağırdır ki, tek başına ölüme yol açmaya yetmektedir. Hava yastıklarının dahi çığzedeyi yüzeyde tutmaya yeterli olmadığı çığlar keza kaydedilmiştir.

SONUÇ

Şubat başında, bu kış yüksek çığ riskine dikkat çeken Facebook paylaşımına, bir dağcı, Federasyon kurslarında gerekli çığ eğitimlerini aldıkları doğrultusunda tepki vermiş, ben de yanıt olarak, kendisine, Federasyon'da alınan kursları, çığlara karşı bir güvence olarak görmenin hatalı olacağını belirtmiştim. Kurslar, antrenörlük payeleri, kendi başına, çığlara karşı bir güvence oluşturamazlar. Kurslarda verilen teorik çığ bilgisi ve kısıtlı arazi çalışmaları, uzun seneler, bizzat dağlarda yapılan etkinlikler, gözlemler ve bunlar sayesinde edinilen tecrübe ile pekiştiğinde ancak çığlara karşı kısmi bir güvence teşkil edebilir. Çığ uzmanı Walter Kellerman'ın sık sık tekrarladığı gibi, 'çığlar bir istisna olmayıp, kural olsaydı, her yıl Alp dağlarında yüzlerce değil, binlerce dağcı hayatını kaybederdi!' Kellerman'ın burada söylemek istediği, her yıl binlerce dağcı, yeterli çığ bilgisine, kar durumuna ve çığ riskine ilişkin gözlem yapabilecek altyapıya sahip olmaksızın kışın dağlara gitmekte, senelerce, şans eseri, çığlar istisna olduğundan dolayı, çığa yakalanmamakta ve bir müddet sonra bunun verdiği güven hissiyle, özellikle çok kez gittikleri bölgelerde, otomatikçe bağlanarak etkinliklerini sürdürmektedirler. Ancak istisnanın bir kez bozulması da trajik sonuçlara yol açabilmektedir.